

STRONGER ROOTS

KOMUNITNÁ NADÁCIA BARDEJOV:
CESTA K OBNOVE A RASTU

Prípadová štúdia o transformácii miestnej nadácie v období generačnej výmeny

Nadace OSF · Nadácia otvorenej spoločnosti · NIOK · glopolis · Batory Foundation

Financováno Evropskou unií

OBSAH

Čas zmien	3
Prvý krok: Počúvanie komunity	3
Posilnenie komunikácie	4
Výzvy a riešenia	5
Kľúčové poznatky	6
Praktické odporúčania	7

Foto: Andrea Kováčová – Stretnutie MVO z Bardejova a okolia

Komunitná nadácia Bardejov

Komunitná nadácia Bardejov si stanovila za hlavný cieľ podporovať obyvateľov mesta pri riešení problémov vlastnými silami, a to aj v kontexte menej rozvinutého regiónu, kde je nezamestnanosť jednou z kľúčových tém. Nadácia pôsobí vo viacerých oblastiach: poskytuje malé finančné granty na miestne aktivity občanov, ponúka poradenskú pomoc a realizuje vlastné projekty. Dôležitou súčasťou jej práce je aj rozvoj miestneho darcovstva a prepájanie občianskeho, firemného a verejného sektora.

Organizačne je nadácia malá – jeden zamestnanec na plný úväzok, traja na čiastočný a PR manažérka na minimálny úväzok.

Foto: Andrea Kováčová – MVO na jarmoku

Čas zmien

V období, keď sa nadácia rozhodovala podať projekt do programu Stronger Roots, prechádzala kľúčovými zmenami. Odchádzal dlhoročný správca, ktorý dve desaťročia viedol nadáciu a vybudoval si rozsiahlu sieť kontaktov v komunálnej politike. Do čela nastupovala mladá žena z umeleckého prostredia, ktorá sa potrebovala v novej pozícii zorientovať a nájsť svoju cestu. Podporu mala v mladšej kolegyni, ktorá v nadácii s prestávkami pracovala už niekoľko rokov.

Potreba zmeny bola po dvoch dekádach fungovania zrejmá. Správna rada aj ďalšie hlasy z okolia signalizovali, že nadácia je málo viditeľná vo verejnom priestore. Tím nadácie cítil potrebu lepšie porozumieť aktuálnym potrebám komunity, v ktorej pôsobí, a jasnejšie si zadefinovať, ako na ne reagovať.

Prvý krok: Počúvanie komunity

Nové vedenie nadácie sa pustilo do dôkladného mapovanie potrieb a očakávaní komunity. Oslovili všetky kľúčové skupiny: grantistov prostredníctvom online dotazníka, miestnu komunitu tiež formou dotazníka, donorov na osobných raňajkách a správnu radu počas individuálnych stretnutí.

Kľúčovú úlohu pri príprave dotazníka zohrala externá konzultantka. Pod jej vedením tím vytýčil prioritné oblasti, kde potreboval získať informácie, obmedzil otvorené otázky a nahradil ich preddefinovanými možnosťami odpovedí. Výsledkom bol dotazník navrhnutý tak, aby dáta boli dobre spracovateľné a zároveň relevantné.

Dotazník najprv rozoslali kontaktom z databázy, následne ho zverejnili na sociálnych sieťach s podporou platenej reklamy. Keďže reklamu nebolo možné cielene zobrazovať mladým ľuďom nižších vekových kategórií, oslovili miestne školy so žiadosťou o jeho rozšírenie medzi študentov. Prelomovým momentom bolo zverejnenie dotazníka na regionálnom portáli Online Bardejov. Za veľmi nízku investíciu získali približne tretinu zo všetkých odpovedí. Celkovo reagovalo 320 respondentov, čo prevýšilo pôvodný cieľ 300 odpovedí.

Spolupráca s konzultantkou priniesla exaktnú analýzu dát vrátane detailnej interpretácie – túto službu tím vysoko ocenil, keďže s interpretáciou takýchto dát nemal dostatočné skúsenosti.

Posilnenie komunikácie

Tím nadácie strategicky vyčlenil financie na posilnenie PR činnosti. Prvá voľba padla na bývalú dobrovoľníčku s relevantnými skúsenosťami a vzťahom k Bardejovu. Spolupráca však skončila kvôli jej časovému preťaženiu – zároveň študovala a pracovala aj inde.

Pri druhom pokuse tím opustil pôvodnú premisu, že to musí byť niekto miestny, a rozšíril geografický záber hľadania. Mentor z programu Stronger Roots poskytol cenné rady k výberovému konaniu, vrátane odporúčania vyhnúť sa uchádzačom s nedostatočnou motiváciou (tzv. vzdychacím typom). Uchádzači dostali praktickú úlohu vytvoriť príspevok o nadácii, čo sa ukázalo ako kľúčový moment pri rozhodovaní.

Nová PR manažérka výrazne zvýšila efektivitu práce. Zaviedla web analytiku domovskej stránky, lepšie zacielila používané sociálne médiá prostredníctvom plateného obsahu, začala využívať nástroje umelej inteligencie na spracovanie textov a zaviedla newsletter. AI postupne začali používať aj ďalší členovia tímu – napríklad na spracovanie odborných textov do jednoduchšej formy alebo na analýzu obsahu z viacerých zdrojov.

Foto: Aurifoto – Stretnutie s darcami

Foto: KNB – Stretnutie správnej rady nadácie

Výzvy a riešenia

Pre novú správkyňu nadácie bolo najnáročnejšie nadviazať na prácu predchodcu, ktorý mal vynikajúce kontakty a komunikačné schopnosti. Riešením sa ukázalo opakované vystavovanie sa náročným situáciám a postupné budovanie sebavedomia a relevantných zručností. Zodpovednosť sa podarilo rozložiť aj vďaka tomu, že ako tvár nadácie začala vystupovať aj nová predsedníčka správnej rady, generačne aj profesijne bližšia tímu nadácie, ale aj ostatní členovia správnej rady.

Nadácia postupne prešla na elektronickú správu a zdieľanie dokumentov, upustila od papierovej správy grantových programov a súvisiacej dokumentácie a vytvorila fundraisingovú stratégiu. V porovnaní s minulosťou tak stojí na viacerých oporných bodoch, čo zároveň prispieva k väčšej psychickej pohode zamestnancov.

Jednou z veľkých výziev bolo nastaviť systém merania dopadu organizácie. Na Slovensku v tejto oblasti nepôsobí veľa odborníkov a pre väčšinu neziskových organizácií sú ich služby drahé. Vďaka školeniu v rámci programu Stronger Roots v tejto téme si uvedomili, že skôr, než sa pustia do merania dopadu, potrebujú si zadefinovať vlastnú teóriu zmeny, od ktorej sa následne meranie dopadu odvíja. Externá konzultantka ich previedla tvorbou vlastnej teórie zmeny a na konci celého procesu si mohli nastaviť vytúžený systém merania dopadu.

KĽÚČOVÉ POZNATKY

„Myslím, že projekt sa nám podaril, pretože bol naozaj dobre napísaný. Aj výzva obsahovala veci, ktoré sme naozaj potrebovali, nebolo nič, čo by sme museli robiť z povinnosti. A nedávali sme si zbytočne príliš veľa cieľov.“

***Veronika Pachová**, správkyňa Komunitnej nadácie Bardejov*

PRAKTICKÉ ODPORÚČANIA

01

Pri hľadaní PR podpory sa ukázalo, že miestny pôvod nie je rozhodujúci

Dôležité sú skutočné zručnosti a motivácia.
Veľká časť PR činností sa dá vykonávať na diaľku.

02

Spätná väzba by mala byť integrálnou súčasťou práce organizácie

Získavať ju možno kedykoľvek, aj počas neformálnych rozhovorov – často práve odtiaľ prichádzajú najcennejšie informácie.

03

Postupné budovanie kapacít a realisticky nastavené ciele sa ukázali ako kľúčové pre udržateľný rozvoj malej organizácie v období transformácie

04

Ak chcete merať dopad činnosti vašej organizácie, najskôr si musíte zadefinovať teóriu zmeny, od ktorej sa meranie dopadu odvíja.

STRONGER ROOTS

Táto prípadová štúdia vznikla v rámci programu Stronger Roots.

Cieľom programu Stronger Roots je zvýšiť odolnosť organizácií občianskej spoločnosti a ich sietí, posilniť ich sociálny kapitál a začleniť ich do komunít a spoločností, v ktorých pôsobia. Program realizujú Nadace OSF Praha, Nadácia NIOK, Nadácia otvorenej spoločnosti Bratislava a Glopolis.